

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärke:

Majandus- ja kommunikatsiooniminister
määrus
terviktekst
01.10.2023
Hetkel kehtiv
RT I, 28.07.2023, 2

Trammijuhi kvalifikatsiooninõuded, trammijuhi ettevalmistamise, eksamineerimise ja temale trammi juhtimise õiguse andmise kord

Vastu võetud 28.04.2011 nr 30
[RT I, 04.05.2011, 1](#)
jõustumine 01.07.2011

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
15.04.2015	RT I, 22.04.2015, 1	25.04.2015
08.01.2020	RT I, 16.01.2020, 1	19.01.2020, osaliselt 01.02.2020
24.07.2023	RT I, 28.07.2023, 1	01.10.2023; määruses asendatud sõna „Maanteeamet” sõnaga „Transpordiamet” vastavas käändes.

Määrus kehtestatakse «[Liiklusseaduse](#)» paragrahvi 145 lõike 4 alusel.

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Reguleerimisala

Määrus reguleerib trammijuhi kvalifikatsiooninõudeid, trammijuhi ettevalmistamist, eksamineerimist ja temale trammi juhtimise õiguse andmist.

2. peatükk TRAMMIJUHI KVALIFIKATSIOONINÕUDED

§ 2. Kvalifikatsiooninõuete eesmärk

- (1) Trammijuhi kvalifikatsiooninõuded kehtestatakse trammijuhi teadmistele, oskustele ja käitumisele.
- (2) Kvalifikatsiooninõuded on aluseks juhi koolitamisel ja eksamineerimisel.

§ 3. Trammijuhi teadmistele esitatavad nõuded

Trammijuht peab teadma:

- 1) liikluskultuuri mõjutavaid tegureid ja juhietikat;
- 2) emotsioonide ja pingeseisundi (stressi) mõju liiklusohutusele;
- 3) teistest liiklejatest, eriti vähekaitsitud liiklejatest nagu lapsed, jalakäijad, jalgratturid ja puuetega inimesed, lähtuvaid iseloomulikke riskifaktoreid;
- 4) liiklusreegleid, liikluskorraldusvahendite tähendust, teeandmise kohustust ja kiiruspiiranguid;
- 5) riskitegureid, mida põhjustab sõit erinevates tee- ja ilmastikuoludes;
- 6) sõidukiiruse valikuga seonduvaid ohte;
- 7) alkoholist, ravimitest, uimastitest, väsimusest ja pimedast ajast tulenevate muutuste mõju juhi käitumisele, reageerimisajale, tajumisele, arusaamisele ning otsustamisele;
- 8) käitumisreegleid liiklusõnnetuse puhul;

- 9) sõitjateveo-alaste õigusaktide nõudeid;
- 10) suhtlemise ja klienditeenindamise aluseid;
- 11) trammijuhi töö üle järelevalvet teostavate ametiisikute õigusi ja kohustusi;
- 12) trammi tehnilise käidu eeskirja, trammijuhi tööd käsitlevaid nõudeid;
- 13) trammi tööjuhendi nõudeid;
- 14) trammi pukseerimise korda ja pukseerimisel tekkida võivaid ohtusid;
- 15) oma teeninduspiirkonna tee- ja liiklustingimusi ning peatuste ja sihtpunkti asukohti;
- 16) elektriseadmete elektriohutuse eeskirja nõudeid;
- 17) töö- ja tuleohutuse nõudeid;
- 18) sõidutariife ja sõidusoodustuste süsteemi.

§ 4. Trammijuhi oskustele esitatavad nõuded

Trammijuht peab oskama:

- 1) teostada enne trammiga sõidu alustamist ettenähtud eeltööd ja hinnata trammi tehnilise seisukorra vastavust nõuetele;
- 2) valitseda ja ohutult ning sujuvalt juhtida trammi;
- 3) hinnata ja ette arvata teiste liiklejate käitumisest tulenevaid ohte ja vastavalt sellele tegutseda;
- 4) toimetada sõitja ohutult ja sõiduplaanis ettenähtud ajal sihtkohta, tagada veoteenuse kvaliteet;
- 5) kasutada kassaaparaati;
- 6) järgida sõiduplaani;
- 7) anda esmaabi;
- 8) hinnata rööbastee ja õhuliini seisukorda;
- 9) arvestada trammi gabariitidega ja manöövrите sooritamise piiratusega;
- 10) hoiatada avarisituatsioonis sõitjaid, jalakäijaid ja teisi sõidukijuhte võimalike ohtude eest avariisündmuskohal.

§ 5. Trammijuhi käitumisele esitatavad nõuded

(1) Trammijuht peab suhtuma teistesse liiklejatesse mõistvalt ja tähelepanelikult.

(2) Trammijuht peab olema võimeline juhtima trammi ohutult ja sujuvalt. Ohutu sõitmise tagamiseks peab juht rakendama kõiki vajalikke ettevaatusabinõusid:

- 1) jälgima nii vahetult kui tahavaatepeeglite abil liiklust, liikluskorraldusvahendeid, oskama märgata tekkinud ohtu ja hinnata ohtu tekkimise võimalusi nii enda ees, külgedel kui taga;
- 2) tegutsema ohtu korral õigesti;
- 3) käituma seaduskuulekalt, järgima liiklusreegleid ja liikluse reguleerija juhiseid;
- 4) suhtlema lubatud ja arusaadaval viisil teiste liiklejatega;
- 5) arvestama teiste liiklejatega ja suhtuma neisse lugupidavalt;
- 6) peatama trammi ootamatu ohtu ilmunisel avariipiduri abil.

3. peatükk TRAMMIJUHI ETTEVALMISTAMINE

§ 6. Trammijuhi ettevalmistamise üldnõuded

(1) Trammijuhi ettevalmistamine peab andma õpilasele teadmised ja oskused trammijuhi kvalifikatsiooninõuete ulatuses sellisel määral, et õpilane võiks juhtida trammi ning töötada trammijuhina.

(2) Trammijuhi ettevalmistus peab sisaldama selgitust suurema ohtu allika valdaja vastutuse kohta, kelle võimalik väär tegutsemine võib põhjustada raskeid inimese elu ja tervist kahjustavaid tagajärgi.

§ 7. Trammijuhi ettevalmistamise korraldamine

[Kehtetu -RT I, 16.01.2020, 1- jõust. 01.02.2020]

§ 8. Nõuded kursusest osavõtjale

Trammijuhi ettevalmistamise kursusele võetakse Eestis alalist elukohta omav isik või elamisloa alusel Eestis viibiv välismaalane, kes on vähemalt 20,5-aastane, kellel on vähemalt keskharidus, kelle terviseseisund vastab trammi juhtimisõiguse taotleja terviseseisundile kehtestatud tervisenõuetele ning kes omab B-kategooria mootorsõiduki juhtimisõigust. Trammijuhi kursusest osavõtja mootorsõiduki juhtimisõigus ei tohi olla peatatud, ära võetud või kehtetuks tunnistatud ning ta ei tohi olla juhtimiselt kõrvaldatud.

§ 9. Õppetöö korraldus ja kestus

(1) [Kehtetu -RT I, 28.07.2023, 1- jõust. 01.10.2023]

(2) Teooria ja sõiduõppe tundide ülesehitus ja vahelduvus peavad tagama õpilase ettevalmistamise vastavalt trammijuhi kvalifikatsiooninõuetele ja eksamite edukaks sooritamiseks Transpordiametis ning töötamiseks trammijuhina.

[RT I, 22.04.2015, 1- jõust. 25.04.2015]

(2¹) Jätkuõpe on sõiduõpe, mis viiakse läbi seoses juhtimisõiguse taotleja sõidueksami korduva mittesooritamisega ning mille eesmärk on süvendatud ettevalmistus sõidueksami edukaks sooritamiseks.
[RT I, 16.01.2020, 1- jõust. 01.02.2020]

(3) [Kehtetu -RT I, 28.07.2023, 1- jõust. 01.10.2023]

(4) Teoria- ja sõiduõppe tunni kestus on 45 minutit.

§ 10. Õppekava

(1) Trammijuhi ettevalmistamise sisu ja maht määratakse õppekavaga, mille töötab välja ja kehtestab koolitaja lähtudes käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 toodud kohustuslike õppeainete loetelust ja nende minimaalsest mahust.

(2) Trammijuhi ettevalmistamise kohustuslikud õppeained ja nende minimaalsed mahud on toodud tabelis 1.

Tabel 1

Jrk	Õppeaine nimetus	Minimaalne maht tundides
1.	Trammijuhi suhtlemine ja käitumine	8
2.	Trammiliikluse organiseerimine	2
3.	Töökeskkond, tööohutus	4
4.	Liiklusreeglid	10
5.	Trammi tehnilise käidu eeskiri, trammijuhi tööjuhend	20
6.	Juhtimistehnika	24
7.	Liiklusohutus	4
8.	Trammi tundmine	
8.1.	Elektriseadmed	20
8.2.	Mehhaanilised seadmed	10
9.	Energiavarustus	8
10.	Rööbasteed	4
	Kokku	114

(3) Trammijuhi ettevalmistamise õppesõidu minimaalne maht on 40 tundi.

(4) Jätkuõppe sisu määrab koolitaja lähtuvalt sõidueksami mittesooritamise põhjustest. Jätkuõppe minimaalne maht on kaks sõidutundi.

[RT I, 16.01.2020, 1- jõust. 01.02.2020]

§ 11. Hindamise alused ja eksamineerimise kord

(1) Hindamise aluseks on nõue selgitada objektiivselt välja õppija teadmised, oskused ja hoiakud kogu õppekava ja selle üksikute teemade osas. Vajadusel antakse õppijale lisakoolitust nii teoreetiliste kui ka praktiliste oskuste täiendamiseks.

(2) Koolitaja rakendab hindamisel süsteemi: “jah” - sooritas, “ei” - ei sooritanud.

(3) Trammijuhi ettevalmistamine lõpeb vastavate eksamite sooritamisega koolitaja juures. Eksamikomisjoni koosseisu määrab koolitaja.

(4) Eksamiküsimustik peab täielikult hõlmama õppekava sisu kõigi õppeainete mahus. Eksam loetakse sooritatuks, kui eksamineeritav vastab õigesti vähemalt 80% küsimustest ja on edukalt sooritanud sõidueksami kõik harjutused. Eksamisõidu harjutused määrab koolitaja.

(5) Eksami läbiviimise korra kinnitab koolitaja.

(6) Ettevalmistamise õppekava läbinud ja edukalt eksamid sooritanud trammijuhile väljastab koolitaja tunnistuse.

[RT I, 28.07.2023, 1- jõust. 01.10.2023]

§ 12. Nõuded koolitajale

(1) Trammijuhi ettevalmistamist teostavad "Liiklusseaduse" § 112 lõikes 1 nimetatud tingimustele vastavad ja B- või C- või D-kategooria mootorsõidukijuhtide koolitamise õigusega koolitajad.

(2) Koolitajal peavad olema:

- 1) tervisekaitseõuetele vastavad õpperuumid (hooned, sisustus ja muu vara) või nende kasutamise võimalus;
- 2) õppesõiduks kohandatud tramm;
- 3) paragrahvis 13 sätestatud nõuetele vastavad õpetajad;
- 4) õppekava ja õppedokumentatsioon;
- 5) õppekavas ettenähtud metoodilised ja audiovisuaalsed õppevahendid ning tarvikud.

§ 13. Nõuded õpetajale

(1) Koolitaja kehtestatud õppekavas toodud õppeainete õpetaja peab olema neid aineid valdav ja vastavat töökogemust omav kõrg- või keskharidusega isik.

(2) Sõiduõpetaja peab valdama sõiduõpetuse aluseid ning omama kehtivat trammijuhiluba.

§ 14. Õppedokumentatsioon

(1) Koolitaja peab järgmist õppedokumentatsiooni:

- 1) [kehtetu -RT I, 28.07.2023, 1- jõust. 01.10.2023]
- 2) õppetööpäevik, mis peab sisaldama kooli nimetust, õpperühma numbrit, õpetajate ees- ja perekonnanime, õppetööpäevikus peavad olema fikseeritud kursuse alustamise ja lõpetamise kuupäev, õppetundide teemad, õppetunni kestus jm;
- 3) tunnistuste väljaandmise register, mis peab sisaldama õpilase ees- ja perekonnanime, isikukoodi, tunnistuse väljaandmise kuupäeva, tunnistuse numbrit, protokoll number ja tunnistuse saaja allkirja;
- 4) eksamiprotokoll, mis peab sisaldama õpilase ees- ja perekonnanime, teooria- ja sõidueksami tulemusi, protokoll number ja eksamite sooritamise kuupäeva, eksamikomisjoni esimehe ja liikmete allkirju.

(2) Koolitaja peab esitama kolme tööpäeva jooksul pärast õpperühma õppetöö algust Transpordiametile elektrooniliselt järgmised andmed:

- 1) koolitaja nimi ja registrikood;
  - 2) õpperühma number;
  - 3) õpitava sõiduki kategooria;
  - 4) õppetöö alguse aeg;
  - 5) õpilase ees- ja perekonnanime ning isikukood või sünniaeg.
- [RT I, 28.07.2023, 1- jõust. 01.10.2023]

(3) Jätkuõppe läbimise andmed peab koolitaja edastama elektrooniliselt Transpordiametile hiljemalt järgmisel tööpäeval pärast jätkuõppe läbimist. Andmed peavad sisaldama jätkuõppe lõpetanu ees- ja perekonnanime, isikukoodi ning jätkuõppe läbimise kuupäeva.

[RT I, 16.01.2020, 1- jõust. 01.02.2020]

§ 15. Ettevalmistamise järelevalve

Riiklikku järelevalvet trammijuhi koolituse üle teostab Transpordiameti regioon, mille piirkonnas koolitaja asub õpilaste eksamitulemuste analüüsi ja koolitusasutuse vahetu kontrolli teel.

4. peatükk TRAMMIJUHI EKSAINEERIMISE JA TEMALE JUHTIMISÕIGUSE ANDMISE EESKIRI

§ 16. Trammijuhi eksamineerimise üldnõuded

(1) Trammijuhi eksamineerimist teostab Transpordiamet.

[RT I, 22.04.2015, 1- jõust. 25.04.2015]

(2) Trammijuht peab sooritama edukalt liiklusteooria- ja sõidueksami.

(3) Trammijuhi eksamineerimisel selgitatakse välja trammijuhi teadmiste, oskuste ja käitumise vastavus trammijuhi kvalifikatsiooninõuetele.

(4) Sõidueksami võtab vastu Transpordiameti eksamineerija.

[RT I, 22.04.2015, 1- jõust. 25.04.2015]

(5) Sõidueksamil peab sõitma kaasa ka sõiduõpetaja.

§ 17. Eksamile lubamise tingimused

(1) Trammi juhtimisõiguse taotlemise eksamile lubatakse isik, kes omab B-kategooria mootorsõiduki juhtimisõigust ja on edukalt läbinud trammijuhi ettevalmistuskursuse, omab vastavat tunnistust ning on tasunud sellekohase riigilõivu.

(2) Trammi juhtimisõiguse taotlemise eksamile registreeritakse Transpordiameti peadirektori poolt kehtestatud korras.

(3) Trammi juhtimisõiguse liiklusteooriaeksamit võib isik teha mitte varem kui kolm kuud enne seadusega kehtestatud trammi juhtimisõiguse vanuse alammäära täitumist. Sõidueksamit võib teha ainult seadusega kehtestatud vanuse alammäära täitumisel.

(4) Pärast iga kolmandat mittesooritatud sõidueksamit peab isik läbima mootorsõidukijuhi koolitaja juures jätkuõppe. Juhtimisõiguse taotleja saab uuesti sõidueksamile registreerida pärast jätkuõppe läbimise andmete edastamist Transpordiametile.

[RT I, 16.01.2020, 1- jõust. 01.02.2020]

§ 18. Eksamite vastuvõtmine

(1) Enne eksami algust tutvustab eksamineerija eksamineeritavale eksamil kehtivaid nõudeid ja korda.

(2) Eksamineeritaval on keelatud eksamite ajal kasutada abi- ja lisavahendeid, samuti kõrvaliste isikute abi ning suunavaid märkusi, mis võivad mõjutada teooria- või sõidueksami iseseisvat sooritamist.

§ 19. Eksamitulemuste hindamine ja teatamine

(1) Liiklusteooriaeksamil (edaspidi *teooriaeksam*) on kokku 40 küsimust, millest 10 küsimust käsitlevad liiklusohutust.

[RT I, 16.01.2020, 1- jõust. 01.02.2020]

(1¹) Teooriaeksami küsimused on jagatud järgnevasse kategooriatesse:

- 1) liiklusohutus;
- 2) liiklusreeglid;
- 3) liikluspühholoogia;
- 4) muu liikluse ja sõidukiga seonduv.

[RT I, 16.01.2020, 1- jõust. 01.02.2020]

(2) Teooriaeksami kestus on 40 minutit.

[RT I, 16.01.2020, 1- jõust. 01.02.2020]

(3) Teooriaeksam viiakse läbi infotehnoloogiliste lahenduste vahendusel. Erandina võib teooriaeksami läbiviimisel kasutada kirjalikku või suulist vormi eksamineeritava kirjaliku motiveeritud taotluse alusel. Kirjaliku või suulise teooriaeksami vastuvõtmiseks moodustab Transpordiameti määratud isik vähemalt kolmeliikmeliseksamikomisjoni.

[RT I, 16.01.2020, 1- jõust. 01.02.2020]

(4) Teooriaeksamil tuleb vastata kõikidele küsimustele. Ainult üks vastusevariant on õige. Küsimus loetakse valessti vastatuks, kui vastusevariant on vale või jäetud vastamata.

[RT I, 16.01.2020, 1- jõust. 01.02.2020]

(5) Eksami sooritamiseks on vajalik vastata õigesti vähemalt 35 küsimusele, seejuures liiklusohutust käsitlevates teemades on vajalik vastata õigesti vähemalt 9 küsimusele.

[RT I, 16.01.2020, 1- jõust. 01.02.2020]

(6) Eksami sooritamiseks ettenähtud aja lõppemisel vastamata jäänud küsimused loetakse valessti vastatuks.

(7) Teooriaeksami tulemus teatatakse eksamineeritavale vahetult pärast eksami lõppemist.

(8) Edukalt sooritatud teooriaeksam on kehtiv kaksteist kuud arvates eksami sooritamise päevast.

(9) Kui eksamineeritav ei sooritanud teooriaeksamit, võib ta eksamit korrata Transpordiameti määratud ajal, kuid mitte varem kui ülejäämisel päeval arvates teooriaeksami mittesooritamise päevast.

[RT I, 22.04.2015, 1- jõust. 25.04.2015]

(10) Eksam loetakse mittesooritatuks olenemata ülesannete või harjutuste sooritamise tulemusest, kui eksamineeritav rikub eksami korda.

(11) Sõidueksami käigus peab eksamineeritav olema võimeline trammi ohutult ja sujuvalt juhtima. Eksamineeritav peab oskama oma liiklusalaseid teadmisi praktikas rakendada ja käituda tavaliiikluses ohutult ning olema tähelepanelik teiste liiklejate suhtes.

(12) Sõidueksami kestus on vähemalt 40 minutit.

(13) Sõidueksami käigus tehtud märkused, hinnangud ja otsuse sõidueksami sooritamise kohta kannab eksamineerija elektroonilisele või paber kandjal olevale sõidueksami kaardile, mis sisaldab järgmisi andmeid:

- 1) eksamineeritava ees- ja perekonnanimi, isikukood ja foto;
- 2) taotletava mootorsõiduki juhtimisõiguse kategooria;
- 3) sõidueksami toimumise kuupäev, alguse ja lõppemise kellaeg;
- 4) sõidueksamil kontrollitavate ja hinnatavate elementide loetelu;
- 5) sõidueksami kommentaarid, hinnangud, mittesooritatud eksamil hindamata jäänud kvalifikatsiooninõuded ja tulemus;
- 6) vaidlustamisviide.

[RT I, 28.07.2023, 1- jõust. 01.10.2023]

(14) Eksamineerija peab sõidueksami lõppedes eksamineeritavale teatama eksami käigus tehtud vead ja eksami tulemuse.

§ 20. Eksami kohta esitatud vaiete lahendamine

Eksami tulemusega mittenõustumisel võib esitada Transpordiametile vaide "Haldusmenetluse seaduses" sätestatud korras 30 päeva jooksul arvates eksamitulemuse teatamisest.

§ 21. Trammijuhile trammi juhtimise õiguse andmine

(1) Trammi juhtimisõigus antakse isikule, kes:

- 1) on Eestis alalist elukohta omav isik või elamisloa alusel Eestis viibiv välismaalane;
- 2) on vähemalt 21-aastane;
- 3) omab vähemalt keskharidust;
- 4) omab trammi juhtimist lubavat tervisetõendit;
- 5) omab B-kategooria mootorsõiduki juhtimisõigust;
- 6) on edukalt läbinud trammijuhi koolituse ja omab vastavat tunnistust;
- 7) on edukalt sooritanud teooria- ja sõidueksami Transpordiametis.

[RT I, 22.04.2015, 1- jõust. 25.04.2015]

(2) Lõikes 1 toodud tingimustele vastavale isikule, kes on edukalt sooritanud nõutavad eksamid ja kelle eksami tulemused on kantud liiklusregistrisse, annab Transpordiameti eksamineerija trammi juhtimisõiguse suulise otsusega ja Transpordiamet väljastab temale sellekohase kandega juhiloa, mille tagakülje lisaandmete lahtrisse kantakse sõna „tramm” hiljemalt 10 tööpäeva jooksul arvates juhtimisõiguse andmisest.

[RT I, 22.04.2015, 1- jõust. 25.04.2015]

(3) Eelnev juhiluba kuulub tagastamisele Transpordiametile uue juhiloa väljastamisel ning kaotab kehtivuse pärast uue juhiloa väljastamist selle omanikule.

[RT I, 22.04.2015, 1- jõust. 25.04.2015]

§ 22. Varasema õigusakti kehtetuks tunnistamine

[Käesolevast tekstist välja jäetud.]

§ 23. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 1. juulil 2011. a.

Lisa 1 Trammijuhi koolituse tunnistus

[Kehtetu -RT I, 28.07.2023, 1- jõust. 01.10.2023]

Lisa 2 Sõidueksami kaart

[Kehtetu -RT I, 28.07.2023, 1- jõust. 01.10.2023]